

OPONENTNÍ POSUDEK

DIPLOMNÍ PROJEKT „SEMILY - ŘEKY - mezi městem a krajinou“

zpracovaný Kateřinou Kamenickou

Již řadu let téměř každý víkend projíždím tímto severočeským podhůřím a opravdu pokaždé přemýšlím o receptu jak toto území oživit, kde najít program na využití opuštěných skláren a textilek, unikátních staveb nejenom po stránce architektonické ale unikátních především tím, že tomuto kraji přinesly v devatenáctém století tak obrovský sociální a ekonomický rozkvět.

Přemýšlím o tom, jak hlubokou devastací prošly Sudety díky deportaci původního německého obyvatelstva mimo území Československa. Přestože dnes jde už o třetí a čtvrtou generaci přistěhovalců a „přemístěnců“, nenašli doposud stále ani k svému obydlí, ani k svému místu zdravý vztah. I tento fenomén hraje významnou roli v tomto úkolu.

Ale nejedná se pouze o Semily a jejich okolí. Jedná se v podstatě o většinu Evropy. Díky dynamickým změnám v ekonomických procesech a jejich stále se zvyšující „fluidnosti“ z hlediska teritoria i charakteru, dochází k útlumu ekonomického růstu a to především v oblastech hůře dostupných a vzdálených od aglomerací se silným potenciálem. I Česko jako celek, přestože leží z geografického hlediska v centrální oblasti Evropy, vykazuje symptomy dlouhodobého útlumu a stagnace. A to jak díky své nevelikosti tak i díky své nenapojenosti na okolní země- na okolní život.

Proto považuji tento úkol za mimořádně komplexní. Nedokážu se osobně vyrovnat s tím, že by mohl být vyřešen vytrženě z těchto souvislostí. Jedná se doslova o „udržitelnost“ tohoto místa, přičemž bych chtěl požádat o chápání pravého významu a obsahu tohoto přeužívaného slova. Aniž bych znal podrobně demografické ukazatele, jsem si jistý, že obyvatel v Semilech nepřibývá a obyvatelstvo v průměru určitě stárne. Nezaměstnanost roste a pracovních příležitostí ubývá. Vývoj probíhající úplně v každém městě této oblasti. Toto všechno mne vede k pochybnosti jestli je reálné postavit koncepci oživení tohoto místa na výstavbě poměrně nákladné sportovní infrastruktury. Známe jak obtížně dochází k oživení tradičních sportovních středisek jako je Pec pod Sněžkou nebo Špindlerův Mlýn, které jsou potencionálně atraktivní pro poměrně velkou spádovou oblast, přesahující hranice této republiky. A přesto ani v těchto střediscích neumějí provozovatelé nalézt udržitelnost mnohých sportovních zařízení. Nechtěl bych aby tato má úvaha byla chápána prvoplánově jako nesouhlas s rozšířením sportovních kapacit v tomto semilském sídlišti. Postrádám ale v této souvislosti odpověď na jednu důležitou součást zadání, požadující vyslovení názoru na fungování města či místa v blízké budoucnosti.

Je ale vůbec možné tuto část zadání splnit? Je možné odpovědět a tím tedy vyřešit tento komplexní problém? Má mít tento diplomní úkol ambici odpovědět na takto multidisciplinární otázku. Tím záměrně narážím na další obvyklou situaci, s kterou se setkávám často u architektonických soutěží. Že totiž je na architekta přenesena odpovědnost za vyřešení něčeho, což on vzhledem k podstatě

své profese vyřešit nemůže. Architekt urbanista by měl být v takové situaci součástí řešitelského týmu, který zpracovává Strategický a následně Územní plán města a oblasti. Problémy, které řeší v této zemi každá obec počínaje Prahou, je právě v absenci takového multi profesního týmu. Architekt sám totiž nemá kvalifikaci k tomu aby sám definoval udržitelnou strategii střednědobého a dlouhodobého rozvoje. A toto mi právě chybí i na tomto diplomním projektu. Zadáání, které se nemůže správně splnit.

Z hlediska samotného území mi připadá paradoxní, že tento ostrov byl původně jezerem a bažinou a teprve po vysušení v 19. Století, zde byla vybudována textilní továrna. Důvod k tomu byl tehdy čistě technicky utilitární – blízkost vodní energie používané k pohonu strojů v továrně. To znamená, že až ve 20. století, podobně jako na mnoha jiných místech Sudet, tedy v oblastech kde došlo k výměně obyvatelstva a tím ztrátě paměti, se přistupuje k výstavbě obytného sídliště v místě, kde vzhledem k poloze v inundačním pásmu, může asi dojít k devastační záplavě. Tento fakt mne nutí k otázce, zda je vhodné v tomto území rozšiřovat funkci bydlení pro seniory a pro mladé rodiny, když zde toto nebezpečí zřejmě existuje.

Samotná diplomní práce z funkčního hlediska je zaměřena vedle residenčního projektu Kolonky, převážně na řešení sportovních zařízení v území, která vytváří z ostrova spíše atletický areál v sídlišti. Postrádám komplexnější landscapové řešení zpevněných a nezpevněných ploch, jenž by propojilo jednotlivá sportovní zařízení s ostatními veřejnými plochami. Nepředpokládáme totiž, že všichni obyvatelé jsou stálými uživateli sportovišť! Chodníky a zahradní úpravy mají charakter sportovní plochy a nenabízí příliš přívětivé prostředí pro obyvatele a návštěvníky sídliště. Zvláštní pozornost z hlediska feasibility by měla být věnována návrhu krytého bazénu a koupaliště. Provozní náročnost těchto zařízení je mimořádně vysoká a bude jistě závislá na zdroji dotací.

Nicméně přes tyto výhrady považuji koncept propojení nabídky inline dráhy a běžeckých a turistických tras s existujícím sídlištěm za velmi dobrý návrh pro tuto část města a její obyvatele. Podobně bude jistě přínosná pro místní turistiku nabídka hotelu s kempem, která by mohla zvýšit atraktivitu této části podhůří, usilujícího o pozornost.

V Praze 12.6. 2014

Doc. Ing. arch. Jakub Cigler